

Moravský Krumlov (k. ú. Rokytňá, okr. Znojmo) „Na Skalách“.

Neolit–eneolit. Povrchový sběr. Průzkum.
Uložení nálezu: neuvedeno.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0634306N, 16.3275314E

V poloze „Na Skalách“, nad ohbím silnice směrem od obce Rokytňá na Ivančice, byly povrchovým průzkumem získány ojedinelé štípané artefakty. Jedná se o skalnatý ostroh nad řekou. Řeka i silnice zde tvoří výrazný meandr vybíhající jihozápadně z kóty „Na Babě“ (328 m n. m.) ve tvaru písmene „U“, kde je situováno rozsahem menší obdélné pole, které se zemědělsky obhospodařuje. Silnice poté pokračuje strmým stoupáním k poloze „Na Babách“. Nadmořská výška polohy nálezů je asi 255 m.

Sběrem byly získány dva štípané kamenné artefakty z rohovce typu Krumlovský les. Jedná se o úštěp (varieta II) a trapéz s leskem (varieta I). Chronologicky lze nálezy rámcově zařadit do průběhu neolitu až eneolitu. Jedná se o první doklady pravěkých aktivit v uvedené poloze.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Two isolated chipped artefacts of a Krumlovský les type chert were gathered by a surface survey in the “Na Skalách” field in the cadastral area of Rokytňá (Znojmo District). The finds can only be chronologically dated to the Neolithic or Eneolithic. It is the first evidence of prehistoric activity in the area.

Martin Kuča

Oleksovice (okr. Znojmo) „Prátna“.

Moravská malovaná keramika (neolit). Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9078814N, 16.2434481E

V období od 8. 1. do 10. 11. 2020 proběhl záchranný archeologický výzkum v rámci stavby „SV Damnice – zajištění kvality pitné vody – II. etapa“. Rozsáhlá stavba protunala archeologickou lokalitu při severním okraji obce Oleksovice. Výkop pro vodovod porušil v těchto místech 23 zahlučených objektů. V převážné většině se jednalo o zásobnice. Jelikož byly objekty dokumentovány v profilu výkopu, nebylo z jejich výplní vyzvednuto příliš mnoho materiálu. Většina objektů je proto datována pouze v rámci kategorie pravěk obecně. Jeden hliník bylo přesto možné přiřadit ke kultuře s moravskou malovanou keramikou.

Literatura

AMČR: Záznam M-201903752 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A Neolithic and Early Bronze Age settlement was detected during a rescue excavation when digging a water pipeline on the northern periphery of the municipality of Oleksovice (Znojmo District) in 2020.

David Humpola

Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Ul. Kožušanská, č. p. 71/6.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – 1125565.01, -547847.03; -1125574.07, -547882.35; -1125584.13, -547878.91; -1125576.45, -547842.14.

V září 2020 uskutečnili pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum v intravilánu městské části Olomouc-Nemilany na ulici Kožušanská. Na ploše odtěženého dvora statku o velikosti 40 × 10 m bylo prozkoumáno 20 sídlištních objektů datovaných do neolitu (kultura s lineární keramikou), eneolitu (lengyelská kultura), kultury lužických popelnicových polí, středověku a novověku. Lokalita se nachází na první pravo-břežní terase řeky Moravy v nadmořské výšce 212–214 m.

Mezi sídlištními objekty bylo prozkoumáno jedno oválné soujmí datované keramikou do kultury s lineární keramikou. Jde o pokračování sídliště zjištěného výzkumy na ulici Kožušanská a Lidická v Olomouci-Nemilanech v letech 2000, 2005 a 2009 (Kalábek 2006, 109; 2011, 168).

Literatura

Kalábek, M. 2006: Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 47, 109.

Kalábek, M. 2011: Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 52(1), 168.

Summary

A rescue excavation was carried out in No. 71/6 Kožušanská Street, Olomouc-Nemilany (Olomouc District) in 2020. A Linear Pottery pit formation was examined on an excavated farm courtyard area.

Marek Kalábek

Ostrovačice (okr. Brno-venkov)

Ul. Podkomorská; „Pruťny“.

Neolit–eneolit. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum, inv. č. 99483–199487.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2114375N, 16.4141525E

V roce 2020 byl proveden na základě smlouvy s firmou Development s. r. o. záchranný archeologický výzkum na okraji intravilánu městyse Ostrovačice, konkrétně na konci nové ulice Podkomorská, v prostoru mezi dálnicí D1 a ulicí Kníničská. Při budování inženýrských sítí a příjezdové komunikace pro nové rodinné domy byly prozkoumány dva objekty, nejspíše sídlištní jámy. Získaný materiál, reprezentovaný fragmenty keramiky a ostatní kamenné industrie, byl silně degradovaný. Z tohoto důvodu není možné lokalitu přesněji datovat, podle charakteru keramické hmoty lze sídliště zařadit pouze rámcově do období neolitu, případně eneolitu.

Literatura

Čerňavová, K. 2020: *Novostavba 9 rodinných domů v Ostrovačicích, přístupová komunikace a inženýrské sítě*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202000547. [cit. 2021-03-22]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <http://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202000547>.

Summary

A new site, only tentatively dated so far to the Neolithic or Eneolithic, was discovered during a rescue excavation in Ostrovačice (Brno-Country District).

Alžběta Čerevková, Katarína Čerňavová

Přerov (okr. Přerov)

Ul. Dvořákova, parc. č. 2559/1.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4578786N, 17.4752669E

V prosinci 2020 realizovali pracovníci Muzea Komenského v Přerově, p. o., první etapu záchraného archeologického výzkumu na ploše nově budovaného parkoviště v areálu přerovské nemocnice. Areál nemocnice se nachází na levém břehu řeky Bečvy při východním okraji městské zástavby. Jde o mimořádně exponovanou lokalitu situovanou na staré říční tzv. Radslavické terase, která o několik metrů nápadně převyšuje prostor říční nivy. Nadmořská výška polohy se pohybuje okolo 220 m.

První archeologické nálezy na lokalitě byly zaznamenány v souvislosti s výstavbou nemocnice v roce 1937, kdy byla nalezena raně středověká nádoba a kostěná brusle. V letech 1964–1965 došlo při úpravě teras v zahrádkářské kolonii pod nemocnicí „Za kapličkou“ k nálezům zlomků keramiky ze starší doby železné a raného středověku (Jašková 1970, 121–122).

Z předběžných výsledků první etapy současného záchraného archeologického výzkumu vyplývá, že nápadná koncentrace nálezů se nacházela až v úrovni samotného podloží, případně v půdním horizontu, který na něj nasedal. Intaktní podloží tvořily písčito-jílovité sedimenty světle žlutohnědého zabarvení. Nejvíce neolitických nálezů bylo zaznamenáno na ploše o rozměrech 5 × 5 m.

V náleзовém souboru převažují fragmenty neolitické tenkostěnné a silnostěnné keramiky. Silnostěnná keramika, zhotovená z hrubší keramické hmoty s výraznějším obsahem ostřiva, měla tmavě černošedou až hnědou barvu výpalu. Tenkostěnná keramika byla zhotovena z jemné plavené keramické hmoty světle šedé až hnědé barvy výpalu. Jednotlivé střepy pochází z polokulovitých nádob, jejichž povrch nesl rytou a vhloubenou výzdobu, kterou tvořily převážně ryté horizontální linie, na kterých byly umístěny notové značky kruhového či oválného tvaru.

Výzdoba keramiky umožňuje datovat získaný materiál do mladšího stupně kultury s lineární keramikou, fáze IIb. Kromě neolitické keramiky se podařilo v místě budovaného parkoviště zachránit také několik kusů kamenné štípané industrie (čepele, škrabadlo). Nástroje byly zhotoveny ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury.

Na katastrálním území města Přerova jde o první výraznější doklad existence osídlení z doby staršího neolitu. Sídlištní aktivity kultury s lineární keramikou byly na levém břehu řeky Bečvy povrchovými sběry doloženy nejblíže na katastrech obcí Radslavice a Sušice u Přerova, na pravém břehu pak na katastrech přerovských místních částí Dluhonice, Předmostí a Lýsky (Schenk 2007, 224–229).

Literatura

Jašková, M. 1970: Archeologické nálezy z Přerova. In: B. Klíma, L. Hosák (eds.): *Dějiny města Přerova. Díl I.* Přerov: Městský národní výbor, 115–126.

Schenk, Z. 2007: Jihozápadní část Moravské brány v době kultury s lineární keramikou. In: R. Tichý (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 25. zasedání badatelů pro výzkum neolitu Čech, Moravy a Slovenska.* Hradec Králové 30. 10. – 2. 11. 2006. Archeologické studie Univerzity Hradec Králové, Svazek 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 211–244.

Summary

In 2020, a salvage excavation was conducted in Dvořákova Street in Přerov (Přerov District) in the area of a new parking lot built on the grounds of a local hospital. A later phase of the Linear Pottery culture occupation was newly detected at the site.

Zdeněk Schenk

Radslavice (k. ú. Radslavice u Přerova, okr. Přerov) „Záhonky“, parc. č. 540/36.

Neolit. Náhodný zásah/nález. Průzkum.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4792197N, 17.5342503E

V roce 2020 byl na katastru obce Radslavice u Přerova během povrchového sběru realizovaného spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., B. Gibalou získán ojedinělý nález kamenné štípané industrie z neolitu. Místo nálezu se nachází na zarovnaném povrchu staré říční Radslavické terasy, přibližně 1,5 km východně od obce Radslavice, v trati „Záhonky“. Jde o polohu na levém břehu uměle upraveného koryta potoka Libuše, která hraničí s katastrem obce Sušice u Přerova. Nadmořská výška polohy činí 230 m. Nalezeným předmětem je masivní kýlovité jednopodstavové jádro silicitu krakovsko-čenstochovské jury (obr. 18). Na povrchu jádra je místy zachována bílošedá kůra. Celková délka jádra činí 185 mm, šířka 76 mm, výška 98 mm. Hmotnost činí 1230 g. Svými rozměry se silicové jádro řadí mezi největší dosud nalezené exempláře z Přerovska.

Nález lze rámcově datovat do období neolitu a můžeme jej spojit se sídlištními aktivitami, které byly v roce 2020 lokalizovány na pravém břehu potoka Libuše na sousedním katastru obce Sušice u Přerova za pomoci ortomap terénu. Na snímcích jsou díky ideálnímu porostovému příznakům zřetelné i kůlové jámy místy uspořádané do paralelních řad, jež vytvářejí půdorys dlouhých neolitických staveb.

Obr. 18. Radslavice. Neolitické silicové jádro. Foto Z. Schenk.

Fig. 18. Radslavice. Neolithic core made from siliceous rock. Photo by Z. Schenk.